

## Pradžia>Kreipimasis į teismą>ES ir nacionalinės teisės sistemos>Nacionalinės teisingumo sistemos

### Nacionalinės teisingumo sistemos

Portugalija

Šiame skyriuje apžvelgiama Portugalijos teismų sistema.

#### Teismai. Bendrieji principai

Portugalijos Konstitucijos 202 ir tolesniuose straipsniuose nustatyti principai, kuriais grindžiamas teisingumo sistemos administravimas ir Portugalijos teismų darbas. Teismai yra nepriklausomos institucijos, įgaliotos tautos vardu vykdyti teisingumą. Jie turi užtikrinti įstatymais ginamas piliečių teises ir interesus, užkirsti kelią demokratinės teisinės valstybės principų pažeidimams ir spręsti bet kokius viešus ar privačius ginčus.

Teismai yra nepriklausomi ir vadovaujasi tik įstatymais. Teismų sprendimai privalomi visiems viešiesiems ir privatiesiems subjektams ir turi viršenybę visų kitų institucijų sprendimų atžvilgiu.

Teismuose bylos nagrinėjamos viešai, išskyrus kai pats teismas, siekdamas apsaugoti asmenų orumą ar visuomenės dorovę arba užtikrinti deramą savo funkcionavimą, rašytine nutartimi nusprendžia kitaip, išdėstydamas tokio sprendimo motyvus.

#### Teisėtvarkos sistema. Teismų sistema

Pagal Konstitucijos 209 ir tolesnius straipsnius Portugalijoje veikia dviejų kategorijų teismai – civiliniai ir administraciniai. Joje taip pat numatytas Konstitucinis Teismas (*Tribunal Constitucional*), Audito teismas (*Tribunal de Contas*), arbitražai (*tribunais arbitrais*) ir taikos teisėjų teismai (*judgados de paz*).

Civilines bylas nagrinėja bendrosios kompetencijos teismai, kurių kompetencijai priklauso civilinės ir baudžiamosios bylos. Jie sudaro trijų instancijų sistemą. Tai yra (hierarchinės pakopos ir jurisdikcijos teritorijos mažėjimo tvarka): Aukščiausiasis Teismas (*Supremo Tribunal de Justiça*, jo jurisdikcija apima visą šalies teritoriją), apeliaciniai teismai (*tribunais da relação*, po vieną kiekvienoje teisminėje apylinkėje ir du Porto apylinkėje) ir apylinkės teismai (*tribunais de comarca*, pirmosios instancijos teismai).

Pirmosios instancijos bendrieji teismai būna trijų kategorijų, nelygu bylos dalykas ir ieškinio suma: tai bendrosios kompetencijos teismai, specializuoti teismai (baudžiamieji, šeimos, nepilnamečių, darbo, laivybos ir teismo sprendimų vykdymo teismai) ir specialiosios jurisdikcijos teismai (civilinių bylų, baudžiamųjų bylų ar mišrūs skyriai, civilinių ar baudžiamųjų bylų kolegijos, nepilnamečių bylų civilinių ar baudžiamųjų bylų kolegijos).

Administracinių teismų sistemą sudaro pirmosios instancijos administraciniai ir mokesčių teismai, centriniai administraciniai teismai (Šiaurės ir Pietų) ir Vyriausiasis administracinis teismas (*Supremo Tribunal Administrativo*, jo jurisdikcija apima visą šalies teritoriją).

Jurisdikcijos kolizijas pagal įstatymus sprendžia Kolizijų teismas (*Tribunal de Conflitos*).

#### Teismų rūšys. Trumpas aprašas

Portugalijos teismų sistemoje yra tokių kategorijų teismai:

Konstitucinis Teismas, kurio pagrindinė užduotis yra vertinti įstatymų ir teisės normų konstitucingumą arba teisėtumą, taip pat teisėkūros pareigų nevykdymo konstitucingumą.

Audito teismas – aukščiausia institucija, tikrinanti viešųjų išlaidų teisėtumą ir ataskaitas, kurios pagal įstatymą privalo būti jam pateiktos.

Bendrieji teismai – bendrosios jurisdikcijos civilinėse ir baudžiamosiose bylose teismai, kurie taip pat kompetentingi nagrinėti bylas, nepatenkančias į kitų teismų jurisdikciją. Tai Aukščiausiasis Teismas, antrosios instancijos teismai (paprastai apeliaciniai teismai), taip pat pirmosios instancijos teismai (paprastai apylinkių teismai).

Administraciniai ir mokesčių teismai, kurių užduotis – spręsti ginčus, kylančius iš administracinių ir mokesčių santykių. Į šią kategoriją patenka Vyriausiasis administracinis teismas, centriniai administraciniai teismai, apygardų administraciniai teismai ir mokesčių teismai.

Taikos teisėjų teismai yra specialūs teismai, kompetentingi nagrinėti civilines bylas, jei ieškinio suma neviršija 15 000 EUR.

Karo sąlygomis taip pat gali būti steigiami karo teismai (*tribunais militares*).

#### Naudingos nuorodos

[Konstitucinis Teismas](#)

[Audito teismas](#)

[Aukščiausiasis Teismas](#)

[Lisabonos apeliacinis teismas](#)

[Porto apeliacinis teismas](#)

[Koimbros apeliacinis teismas](#)

[Gimrainso apeliacinis teismas](#)

[Vyriausiasis administracinis teismas](#)

[Vyriausiasis administracinis teismas, Pietų regionas](#)

Paskutinis naujinimas: 23/08/2019

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.